

Kupujte obrambne bonde!

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte obrambne bonde!

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), JULY 13, 1942.

STEVILKA (NUMBER) 162

Podvig slovenskih četnikov širom slovenske dežele

OVE ŽRTVE V SLOVENIJI

LONDON, 9. julija (Radio Zba) — V slovenski londonski oddaji je dr. Kuhar govoril o žrtvah v Sloveniji in o pogorelih domovih, ki povzročajo ogromen niz današnjih ev. Poudarja, da so Italijani najhujši krvniki Slovenije. Italijani so zopet izvršili kol Slovenec, v 41 vaseh je ubitih 165 oseb. Poleg tega seljujejo narod v masah in ga iz rodnega ognjišča. Slo- in posebno Jugoslavo- bodo nikoli odpustili Italija- ni teh zločinov. Dr. Kuhar je dal besede britanskega z- luga ministra, ki je ob neki liki dejal "Maščevanje za ta- dela mora biti glavni cilj muškega vojnega napora."

Merki sladkorja bodo morda v kratkem povečani

ko je dal razumeti Urad za administracijo cen, ki ne naznanja večje dobave sladkorja kot je njegova uporaba.

WASHINGTON, 11. julija. — Za administracijo cen je danes razumeti, da se bodo zvišali odmerki sladkorja, ki je naznanil, da prihaja v Zedinjene države približno 30.000 ton več sladkorja na teden, kakor se ga porabi. Ven- pa je urad istočasno izjavil, da je potrebna kontrola slad- ja, ako se hoče vsaki osebi otoviti njen delež ter ob- po škrobiti, da ne bo zmanj- o sladkorja leta 1943.

Velika vročina

Včeraj je bilo v Clevelandu vroče in toplomer je zazna- val 93 stopinj vročine.

John J. Pekarek

John J. Pekarek, ki je rodom in žive v osem in pol leta žu- na Maple Heights, nam poroča, da bo letos pri primarnih volit- kandidiral za county com- sionarja demokratske stran- z njegovo administracijo v- z Maple Heights so volilci zelo dovoljni, zlasti pa ima Mr. karek mnogo prijateljev med- iotnimi Slovenci, ki pravijo, da bodo delovali za njegovo nago.

Ob 22-letnici...

Dne 13. julija 1920 so i- talijanski fašisti zažgali Slovenski narodni dom v Trstu, ki je pogorel do tal. Danes poteka 22 let od ti- stega groznega dneva, ki je še marsikomu v živem spo- minu. Slika gorečega S. N. Doma se nahaja v S. N. Muzeju v Slovenskem na- rodnem domu v Clevelandu.

In danes, ob obletnici po- žiga tega slovenskega sve- tišča v Trstu, poročajo br- zojavke, ki smo jih prejeli iz Moskve, kakor tudi ves svetovni tisk, o vzplamen- ju Slovenije in ostale Jugo- slavije. — Slovenci in osta- li Jugoslavo- dostojno pro- slavljajo obletnico tega čr- nega laškega fašizma!

Mladenč utonil

Včeraj dopoldne okrog 9:30 u- re je v Kiwanis reki pri Burton, Ohio utonil 17- letni mladenč Raymond Kniffo, stanujoč na 3957 Monticello Blvd., Cleve- land Heights, O. Tu zapušača ž- lujče starše Franka in Fran- ces, ki vodita United Food Store na Noble Rd. Oče je Jakelov iz Smlednika. Joleg staršev žaluje- jo za njim sestra Ruth, stara mati Frances Verhovec, tete A- lice Česnik, Rose Bizjak in He- len Tomazič ter drugi sorodni- ki. Bil je učenec Cathedral La- tin višje šole. Truplo se nahaja v pogrebem zavodu Flynn Froelk, 13104 Euclid Ave., od- kod se bo vršil pogreb v sre- do dopoldne ob 10. uri v cerkev Kristusa Kralja na Noble Rd., ter na Calvary pokopališče. Na- še sožalje!

Nov grob

V soboto popoldne je preminil za pljučnico rojak John Res- tresen, samski, star 53 let. Sta- noval je pri Louis Pugelu, 14313 Sylvia Ave. Pokojnik je bil do- ma iz vasi Vrh pri Logatcu, od- kod je prišel v Ameriko pred 29 leti. Tukaj zapušača brata Jakoba in Franka, v stari do- movini pa brata Josepha in pe- sestra, Mary, Frances, Rose, Josephine in Angelo. Zadnjih dvanajst let je bil uposlen pri Nickel Plate Foundry. Pogreb se bo vršil v torek popoldne ob 2. uri iz pogrebnega zavoda Au- gust F. Svetek, 478 E. 152 St. ter na Whitehaven pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Junij je zahteval deset pro- metnih žrtev

Mesec junij se je zaključil z otožnim in tragičnim koncem. 10 človeških življenj je bilo za- htevanih v prometu, poleg tega je tudi bilo 215 drugih promet- nih nesreč. To je najvišje šte- vilo žrtev v enem mesecu izza leta 1939 in kot izkazujejo po- ročila prvih dni tega meseca, se bo število večalo.

Ta nenaden pojav nesreč bi nas moral opozoriti na pažnjo. Morda boste skomignili z rame- ni, a gornje številke so jasen dokaz, da je nekdo nekaj napač- nega storil, ker je povzročilo nesrečo s posledico, da je nekdo izgubil življenje. Ravno tako bo brezbržnost odgovorna za ne- sreče v bodoče, ako se ne bodo vozniki kot pešci pazili na ce- sti.

Seja

Direktoriju Ameriško - Jugo- slovanske tiskovne družbe se sporoča, da se bo jutri večer se- ja pričela ob 7. uri.

DRAVSKA BANOVINA JE VZPLAMTELA V OGNJU REVOLTE

Slovenci v boju z italijanskim 11. zborom. — Jugoslovanski četniki so pod vodstvom nemškega majorja zavzeli Ogulin pri Zagrebu. — Nevarno vretje v Madžarski.

DE GAULE POZIVA FRANCOZE, NAJ BODO PRI- PRAVLJENI, ZGRABITI ZA PUŠKE, KI JIM JIH BODO DALI ZAVEZNIKI

Radio-brzjav Enakopravnosti iz Moskve

Danes zjutraj smo prejeli iz Moskve troje dolgih brzjav, ki opisujejo veliko revolto v Jugoslaviji in Sloveniji. Prvo brzjavko objavljamo na tem mestu, ostale bomo objavili jutri:

"Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, O. — USA.

Brezžično iz Moskve: Nemške okupacijske čete go- spodarijo po vsej Jugoslaviji in kljubovanje Italiji. Velike stvari se gode tudi v zasedeni Grčiji in Albaniji.

Nemci in Italijani plenijo in pobijajo slovenska ljud- stva, toda med obema roparskima partnerjema se vrše neprestana prekanja glede plena.

Jugoslavija je bila pregažena, toda niti Nemčiji, ne Italiji niti Bolgariji ni in ne bo nikoli uspelo, podjarmiti svobodoljubno jugoslovansko ljudstvo.

Štirinajst mesecev herojske borbe jugoslovanskih čet- nikov proti nemškim in italijanskim banditom dokazuje, da se ne more nikoli poraziti države, kjer se dvigne ljud- stvo v obrambo svoje svobode in svoje neodvisnosti.

Milan Kordina."

LONDON, ponedeljek, 13. ju- lija. — Poročila iz Evrope na- znanjajo, da so jugoslovanski četniki v Dravski banovini ubi- li tri visoke uradnike okupacij- skih čet.

V povračilo za uboj dr. Eno- va, poštne načelnika (kje, po- očilo ne pove), Horjula Ayda, policijskega prefekta, in Nicola Zita, uradnika Zveze militant- nih fašistov, je bilo ustreljenih petnajst slovenskih talcev. — (Gornje poročilo glede imena "Horjula Ayda" je najbrže ne- točno in toliko, da se omenjeni ni pisal Horjula, temveč je bil v Horjulu najbrže le ubit. — U- redništvo).

Podvig slovenskih četnikov. Poročila, ki so dospela v Lon- don, naznanjajo, da so se dvig- nili slovenski četniki po vsej Sloveniji, kjer je nastopil proti njim italijanski 11. armadni zbor. Okupacijske oblasti stre- ljajo dan za dnem tucate talcev v brezuspešnem prizadevanju, da bi zlomile revolto.

Zavzetje Ogulina ANKARA, Turčija, 12. julija. (ONA). — Iz verodostojnih vi- rov se je danes naznanilo, da je 2.000 četnikov, pod poveljstvom nemškega majorja Otto Schult- za, ki je prestopil na stran četni- kov, napadlo in zasedlo mesto Ogulin, ki leži v bližini Zagre- ba.

Nemci in Hrvati pri četnikih Kakor izjavlja neki jugoslo- vanski diplomat, se je pridruži- lo četam generala Mihajloviča mnogo Nemcev in Hrvatov. Iz istega vira se naznanja, da je bilo v Jugoslaviji aretiranih ti- soče mohamedancev, ki so obto- ženi zavezniških simpatij. Med aretiranimi sta tudi bivša člana jugoslovanske skupščine, Hrva- ta Pernar in Miškina.

Mesta Sarajevo je že štiri te- dne brez mesa.

Skupen nastop Slovanov proti Sweeneyju

Eksekutivni odbor združe- nih Slovanov je indorsiral Feighanovo nominacijo za kongres ter pozval slovan- ske volilce, naj porazijo kongresnika Sweeneyja.

Eksekutivni komunike Zdru- ženega slovenskega odbora za severni Ohio, je indorsiral več- raj kandidacijo Michaela A. Feighana za nominacijo v kon- gresnih volitvah 20. distrikta ter je pozval slovenske volilce, naj porazijo kongresnika Marti- na L. Sweeneyja.

Komite, ki reprezentira slo- vensko, hrvaško, srbsko, polj- sko, češko, slovaško, rusko, u- krajinsko, bolgarsko in mace- donsko narodnostno skupino, je zasedal včeraj v Cleveland ho- telu.

Komite se je tako odločil v prizadevanju, da se izvojuje se- danjo vojno in da se ohrani de- mokratske svobode.

Komite je mnenja, da Swee- ney ni doslej pravilno zastopal sentimentov in interesa svojih volilcev, ki v ogromni večini podpirajo predsednika Roose- velta in njegovo politiko, ter se je vezal z vsemi priznanimi zna- nimimi sovražniki Roosevelta, de- mokracije in svobode, — z "A- merika-firstarji", z bundovci, izolacionisti, fašisti, apizariji ter sploh z vsemi izdajalskimi in Ameriki sovražnimi elementi.

"Tako zadržanje mora biti kaznovano, kaznujejo ga pa la- hko volilci s tem, da ga pošljejo v politično pozabljenje," je iz- javil odbor.

Odborniki novo izvoljenega eksekutivnega odbora so: poli- cijski pomožni pravdnik Vatro J. Grill, predsednik; bivši mest- ni sodnik George S. Aenesy, pr- vi podpredsednik; Matthew Braidech, profesor na Case šoli, drugi podpredsednik; Charles Hronek od Češke katoliške uni- je, glagajnik, in Mary Prihodoff tajnica.

Na obisku

Iz Pittsburgha, Pa. sta prete- klo soboto prišla na obisk k pri- jateljem in znancem Mrs. Marie Desman in Mr. in Mrs. Anton Jordan. Za časa obiska sta na- stanjena pri Mr. in Mrs. Erazen Gorshe, 1116 E. 72 St. Upamo, da bosta odnesla iz metropole lepe vtise!

težke izgube madžarskih okupa- cijskih čet v Jugoslaviji.

Dan bastilje v Franciji V torek bo v Franciji Dan bastilje, ob kateri priliki se na- cisti boje široko razširjenih iz- gredov. V Francijo se zlivajo ne- prestano nove čete nacističnih ge- stapovcev.

General Charles de Gaulle, vo- ditelj čet svobodne Francije, bo govoril jutri večer Francozom po radiu. Ljudstvu zasedene Francije je bilo rečeno, naj se jutri večer ob 6:30 zbere na u- licah, kjer naj prepeva marse- ljezo.

Radio iz Londona poziva Francoze, naj bodo pripravljeni, da zgrabijo za puške, ki jim jih bodo izročili zavezniški vojniki, ko bodo vdrl v Francijo.

RUSKE ARMAD SE BORE DANES NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Ruski jez zadržuje še vedno nacijsko po- plavo, ki bi se sicer razlila preko vsega sveta.

MOSKOVSKO ČASOPISJE JE ZOPET DVIGNILO GLAS PO USTANOVITVI DRUGE FRONTE, S KATERE NAJ SE UDARI HITLERJU V HRBET

MOSKVA, 12. julija. — Nem- ci so prodrl nekaj milj naprej, proti predmestju Voroneža, to- da ostala dva nemška sunka na 200 milj dolgi fronti nimata za- znamovati nobenih uspehov, ka- kor naznanja sovjetsko vrhovno poveljstvo.

Divjaški boji okoli Voroneža Kako srditi boji se vrše okoli Voroneža, je razvidno iz ruske- ga komunikeja, da je bil v tem odseku uničen en cel nemški polk in da je ena sama ruska tankovska četa pobila 200 Nem- cev.

Na drugih odsekih fronte ni nobenih bistvenih izprememb, pravi sovjetski komunike.

Mnogo nemških tankov uniče- nih Sovjetsko poročilo dalje na- znanja, da je ruska mornarica pogreznila na Baltiku pet nem- skih transportnih parnikov, ki so imeli 46.000 skupne prostora- nine. Ruski letalci pa so na raz- ličnih odsekih fronte uničili ali poškodovali 89 nemških tankov in 40 trukov, natovorjenih z vo- jaštvom in potrebščinami.

Poročilo sovjetske vlade MOSKVA, 12. julija. — Sov- jetska vlada danes službeno pri- znavajo, da so Nemci, ki prodira- jo skozi Kantemirovko in Lisi- čansko proti Kavkazu, potisnili rusko armado za 70 milj na- zaj, to je do Bogučarja.

V Voronežu branijo Rusi sr- dito vsako ped zemlje, toda tu- di tam priznavajo Rusi, da raz- bijajo Nemci po vratih tega me- sta.

Sovjetska armada bide divjaš- ke zavlačevalne boje ter povzro- ča Nemcem ogromne izgube na njih moštvu in strojih.

Angleški letalci sestrelili nad Sredo- zemskim morjem 12 nemških transportov.

Nemška transportna letala so bila na potu v Egipt z ojačenji za maršala Rommela. — Angleži zajeli 2.000 Nemcev in Italijanov ter napredovali za 10 milj.

KAIRO, 11. julija. — Priza- devanje nemškega poveljstva, da se spravi o ojančenju na egipt- sko fronto, se je danes izjavilo, ko so angleški letalci napadli veliko skupino Junkerjevih transportnih letal, ki so nosila vojaštvo, ter sestrelili najmanj dvanajst transportnih letal, ki so treščila v morje.

2.000 sovražnikov ujetih V bojih na kopnem so zaje- li Angleži 2.000 vojakov ošiča, uničili so 18 sovražnih tankov ter napredovali za 10 milj pri El Alameinu.

Sovražna transportna letala so spremljala bojna letala, toda kljub temu ni imela angleška zračna sila nobenih izgub.

S. V. Ogden, poveljnik an- gleških letalcev, je izjavil: "Mi smo bili na izvidniškem poletu, ko smo opazili nemška transportna letala. Ko smo jih

Kritičen položaj

Kritično dejstvo je, da se Nemci pripravljajo priti v polo- žaj, ki jim bo omogočil prodi- ranje severozapadno po Don- ski dolini proti Stalingradu ob važni reki Volgi, ki veže Kav- kaz s centralno Rusijo.

Strašna slika pred Voronežem

Pred Voronežem so izpreme- nile včeraj bojne linije opetova- no svoje gospodarje in celotna slika teh bojov nudi maso divje se borečih in umirajočih mož, gorečih in razbitih tankov ter eksplozirajočih min, ki so jih Rusi na debelo posejali. Rusi poročajo, da so uničili glavni stan nemške 9. divizije.

V tednu, ki se je končal pre- teklo soboto, so Rusi uničili 583 nemških letal, dočim so jih sa- mi izgubili 225.

Moskovsko časopisje je da- nes zopet dvignilo svoj glas po ustanovitvi druge fronte, češ, da je treba udariti z vso močjo Hitlerju v hrbet, kjer je najbolj šibak.

Registrirajte se!

Ako ste se nedavno pre- selili ali če tekom zadnjih dveh volitev niste volili, i- mate danes zadnjo priliko, da se registrirate, ako želi- te voliti pri primarnih volit- vah dne 11. avgusta.

To storite v uradu Board of Elections nocoj do devetih zvečer. Oni volilci, ki niso gotovi svojega statusa, naj gredo v prej omenjeni u- rad in naj tam poizvedo, kako in kaj.

napadli, so se nahajala samo 50 metrov nad morjem."

Strokovnjaki v letalih

Vojaki, ki so jih nesla letala v Egipt na pomoč maršalu Rom- melu, so bili po vsej priliki sami strokovnjaki. Nemška letala te vrste morejo nesti 40 do 60 vo- jakov vsako.

Zadetek municijske ladje

Tekom drugega napada je an- gleška zračna sila napadla pri- stanišče v Tobruku, kjer so nje- je bombe zadele neko municij- sko ladjo, ki se je vnela ter go- rela s tako silnimi plameni, da so se videli 30 milj daleč.

Večina vojakov, ki so jih za- jeli Angleži, so bili Italijani.

Angleška zračna sila je prire- dila tekom desetih dni več kot 5.000 poletov nad sovražnikovimi črtami in njegovimi komuni- kacijami.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

V PRIČAKOVANJU SMRTNE OBSODBE

Kakor znano, je imenoval predsednik Roosevelt posebno sodišče, sestojede iz sedmih generalov, ki imajo soditi osmero nemških saboterjev, kateri so se izkrcali, z eksplozivami in denarjem dobro založeni, iz nemških podmornic ob ameriški obali: štirje v Long Islandu, N. Y., štirje pa ob obali Floride. V očigled strahot, ki jih počenja nacisti po vsej zasedeni Evropi, in spricho silne jeze, ki jo občuti ameriško ljudstvo do teh saboterjev in petokoloncev v tej deželi, je že danes prav malo dvoma, da bi se obsodba glasila drugače kakor na smrt. V Pennsylvaniji se je na primer že javilo osem članov Ameriške legije, ki so sporočili, da so pripravljeni nastopiti kot strelci, ako bodo saboterji obsojeni na smrt in ustreljeni.

Nacijski sistem je torej zahteval nadaljnjih osem žrtev iz svojih lastnih vrst. Tragična neumnost teh saboterjev je v tem, da so, komaj nedavno odšli iz Amerike, kjer so bili zaposleni, nazaj v Nemčijo, kjer jih je gestapo izšolal, nato pa poslal nazaj, da bi povzročali tukaj eksplozije, toda mesto tega so prišli nazaj v svojo smrt. Splošno se namreč pričakuje, da bodo obsojeni v smrt tudi zato, da bo njihova usoda ostrasila ostale njihove pajdaše, ki se nemara bavijo z enakimi načrti.

Ujete saboterje so prepeljali iz New Yorka v Washington, kar smo že pretekli teden poročali, kjer se vrši zdaj proti njim obravnava v poslojpu justičnega departementa.

VOJNA PODMORNIC

Vojna nemških podmornic ob obalah Amerike in v Mehikem zalivu, poteka za Ameriko še vedno neugodno. Dasi zadevajo torpedi nacijskih podmornic v glavnem le manjše ladje, kajti velike vozijo izbornu zaščiten v konvojih, so izgube ameriških in zavezniških ladij še vedno silno visoke. Marsikateri teden je pogreznjenih 15, 18, da celo 20 ladij. Pa tudi izgube človeških življenj so znane. V zadnjem tednu meseca junija je bilo na primer pogreznjenih 19 ladij z 246 osebami. Vsega skupaj je bilo od 7. decembra 1941 do danes pogreznjenih 344 ladij, to je več, kakor jih je bilo v tem času zgrajenih.

Danes je znano, da imajo nacisti v ameriških obrežnih vodah stalno 25 do 50 podmornic, ki jih vedno znova nadomeščajo, čim nekatere odplujejo nazaj na oddih. V mesecih maju in juniju so pogreznile te podmornice približno 700.000 ladijskih ton.

Razveseljivo pri tem je, da gre sedaj ladjegradnja dosti brže izpod rok. Meseca maja so zgradili 640.000 novih ladij, julija pa 730.000, ki je česar je torej razvidno, da ladijska tonaža kljub potapljanju ne nazaduje, temveč napreduje.

V obrambo proti podmornicam so bile zdaj mobilizirane tudi privatne jahte, motorne ladje in podobna manjša privatna vozila. V službi ameriške mornarice je zdaj že nad 1900 takih ladij. Prihodnje tedne pa bo prevzela mornarica nadaljnjih 1.000 ladij te vrste. Vse te ladje so bile opremljene z radio-oddajniki in sprejemniki postajami ter križarijo sedaj ob ameriških obalah.

TAKO GOVORE NEMCI

Nemčija izključno za Nemce.

"Ne želimo videti drugih narodov med nami. Hočemo živeti svoje življenje za drugi narodi store enako. Zato so naši zunanje politični cilji omejeni. Ti cilji se ne določajo od primera do primera."

(Adolf Hitler v športni palači 26. 8. 1938.)

Zunaj naj ostanejo!

Daleč od tega, da bi želeli vključiti druge narodnosti v nemški Reich, hočemo, da ostanejo izven njegovih meja. Nočemo ne Poljakov, ne Čehov, Slovakov, Ukrajincev ali drugih nenemških narodov v naših mejah."

(Heinrich Himmler, poveljnik Gestapa v razgovoru z g. Filipom Gibbsom, maja 1938.)

Iz zaslužnjega prekmurja

(Pismo iz domovine)

Madžari so takoj po zasedbi nadomestili vse slovenske uradnike z madžarskimi. Slovenci morajo zopet jemati s seboj tolače, ako hočejo urediti razne zadeve z uradi. Tako je bilo že pred prvo svetovno vojno in radi tega se je ljudstvu tako pristudila madžarska nadvlada. Zato so se v Jugoslaviji tako dobro počutili, ker so se lahko z vsemi uradnimi oblastmi domače pogovorili. Zdaj so zopet tam, kjer so bili nekdaj.

Izmed prejšnjih učiteljev je samo pet Slovencev ostalo na svojih mestih. Pa še ti so bili vsi, razen enega, potisnjeni za kakó stopnjo ali več nazaj v svojem službenem položaju. Nekaj naših učiteljev je dobilo službo v Medžimurju ali v Bački. Vsaj obljubili so jim službe tam, pa še ni gotovo, če se bodo obljube tudi izpolnile. Na izpraznjena mesta so prišli madžarski učitelji in učiteljice.

Solske knjige so Madžari zaplenili. Ne samo v slovenskih ljudskih šolah, ampak ista usoda je zadelala tudi gimnazijske knjige. Večji del so jih zažgali, nekaj pa razprodali med trgovce za zavojni papir. Iz vsega tega se vidi, kakor se mudi Madžarom, da bi "popravili" v najkrajšem času, kar so zamudili v letih, ko je Prekmurje pripadalo Jugoslaviji.

Takoj je tudi pokazala madžarska "kulturna" politika, da se mora nižjim slojem gneto gočiti študiranje na zavodih za višjo izobrazbo. Za to so silno povišali šolnino in potrebne pristojbine za šolanje. Številke gredo v tako višino, da se mora že ob tem vprašanju podreti vsako upanje kmečkemu otroku, da bo kdaj videl višje šole, ako bi razmere ostale pri tem kot so danes. Domače prebivalstvo je na ta način enkrat za vselej izključeno od vseh vplivnih služb. Le madžarskim grofovskim sinovom, ki zmorejo visoko šolnino, naj bi bile prehranjene vse boljše službe. Na gimnazijah je šolnina okoli 1000 Din letno. Kje so drugi stroški! Kako naj si kmečki sin upa spraviti skupaj take vso?

Na univerzah znaša samo šolnina 20.000 Din. S tem je povedano vse. Prekmurje je imelo pred okupacijo lepo število svojih domačih akademikov. Studovali so po raznih jugoslovanskih univerzah. Mnoge je okupacija zalotila doma na počitnicah, ko je bila ravno Velika noč. Drugi so se morali iz enega ali drugega vzroka vrniti na svoje rodno ozemlje po polomu Jugoslavije. Hoteli bi študije seč nadaljevati vsaj na madžarskih univerzah. Toda že radi naših visokih pristojbin je to izključeno. Saj je vsota 20.000 Din za Prekmurca že celo premoženje.

V teh žalostnih časih, ki jih preživlja vsa naša domovina in posebej naše ljubljeno Prekmurje, nas tolaži dejstvo, da je naša mladina zelo narodno zavedna. Ničve se ne bojimo zanj, zlasti ne za tisto, ki je okušila v Jugoslaviji lepoto srednješolske in višje šolske izobrazbe v materinski besedi. Seveda bo madžarski vandalizem storil vse in je že začel, da uniči vse naše nade, da našemu pogumemu gledanju v bodočnost polomi zadnjo perot. Saj se nam trga srce, ko mislimo na cvet naše mladine, na naše zavedne akademike. Kako ne bomo mislili nanje z težkim srcem, ko vemo, da mnogi med njimi zdihujejo v madžarskih ječah in koncentracijskih taboriščih. Tako hoče madžarska kultura doseči nemško vsaj polagoma, če se z...

ne čuti dovolj močno, da bi dosegla nemško stopnjo kar čez noč...

Naše akademike so spravili "na varno" radi obtožb madžarskih priseljencev, ki so jih naznanili oblastem, češ da podpirajo prebivalstvo k odporu zoper Madžare in ga hujskajo k sabotazi. Tako je tudi naša najboljša mladina pristeta med narodne mučenike, ki jih je toliko med odraslimi in dozorelimi ljudmi.

Cujejo se glasovi, da bo v kratkem po vsem Prekmurju razglašena splošna mobilizacija. To bo nov hud udarec za naše ljudi, obenem pa brez dvoma začetek nadaljnjih persekucij in preganjanj, zakaj ni mogoče pričakovati, da bi naši možje in fantje brez odpora odhajali na rusko fronto in se z ramno ob rami z Nemci in Madžari borili zoper slovansko Rusijo. Nekoliko nas tolaži dejstvo, da je tudi med Madžari samimi, posebno med vojaštvom, vedno večji odpor zoper Nemce. Vendar ni upanja, da bi se ta odpor, ki se pa izraža pogosto v ostrih besedah, izživel v dejanskem naganjanju Nemcem. Preveč trdno sedi madžarska vlada v svojem sedlu in preveč krepko jo drži v svoji oblasti nemška pest.

Kakšna je prav za prav madžarska kultura, naj povedo še nekatera dejstva. Mnogi novi madžarski uradniki se zgražajo nad bivšo jugoslovansko upravo, češ da je Prekmurcem dajala preveč prilike za kulturni napredek. To po njihovem pričanju ni niti potrebno niti zdravo za tako preproste ljudi. Prekmurje je sedaj, tako zatrujejo in zmajajo z glavami, vse nekaj drugega, ko je bilo pred dobrimi 20 leti.

Napredek je res kar čudovit, pa obenem močno škodljiv. Poglejte samo to neverjetno število novih hiš in poslopij! Vse to je zrastle iz tal v 20 letih, dočim na Madžarskem niso ves ta čas skoraj nič zidali. Čemu je to potrebno za Prekmurce? Ali niso Madžari dosti bolj napredni, pa se vendar niso trgali za novosti, ampak so lepo zadovoljni s starimi in starinskimi stanovanji... In samo pogledajte tisto novo kmetijsko šolo v Rakičanih! To vam je prava palača! In v to šolo so hodili čisto navadni kmečki sinovi nerazvijenih slovenskih Prekmurcev!!! Kaj je Jugoslavija vendar mislila?! To je kvečjemu dobro za grofovске sinove, ne pa za "navadne" kmete!

Tako Madžari ne vzgajajo svoje nadebudne mladine! — "Luksus" kratkomalo za kmeti, to si pač lahko privoščijo grof in Madžari vedo, kaj je grof! Kako morejo madžarski vzgojitelji pričakovati, da bo prekmurški kmet pokorno služil svojim grofom in svoje službe ne bo imenoval suženjstvo, ako se bo šolal v takih palačah? No to ne sme biti. Zadnji čas je, da je izginila Jugoslavija, sicer bi obstajala največja nevarnost, da bi prekmurški kmet še prave pristne madžarske kmete "pohujšal", če bi kdaj pogledali čez državno mejo v Prekmurje. V kakšni neverjetni nevarnosti so zares bili mili madžarski grofje...

In še tole premislite, ljudje božji! Kaj je Jugoslavija vse nudila prekmurškemu študentu v svojih šolah! Madžarski človek je popolnoma zadovoljen, da zna svoje materinščino. Po kakih drugih jezikih kar nič ne hrepeni. Jugoslavija je pa do tlejvala učni red s celo vrsto drugih jezikov. In zdaj vam prekmurški študentje govorijo poleg svojega domačega narečja pisмено slovenščino, srbohrvaščino, nemščino, francoščino, neč madžarska kultura doseči kateri tudi madžarsčino. Ali je nemško vsaj polagoma, če se z...

naj pride iz Prekmurja, ko kmet? Prav pravcata strahota! Le kaj je mislila Jugoslavija! Le kam je stremela Slovenija! Ali ni zares škandal, kar se je zgodilo prav te dni na gimnaziji v Murški Soboti. Madžarski profesor, ki je sedaj z drugimi tam nastavljen, se je postavil pred učenci, da zna nemško. To je tudi dokazal s tem, da je resnično stolkel skupaj nekaj nemških stavkov. Slovenski študentje so se mu smejali in mu povedali, koliko napak je naredil v svoji nemščini. In to naj bo vzgoja!

In to naj bo dovoljeno v tem visoko-kulturnem dvajsetem stoletju, da bi slovenski študent, ki je poleg tega še iz Prekmurja doma, znal več kot madžarski gimnazijski profesorji!!! Zares, smešno je vse to, ko bi le ne bilo obenem tako tragično. Toda tako in podobno mnenje v resnici odkrivajo naši novi kulturnosoci, madžarski privravnanci po razpadu Jugoslavije, in naši kmetje se jim smejejo s študenti vred. Zato nas ne bo tako kmalu zapustilo upanje, da bomo preživeli vse to in kljub vsemu pritisku dočakali živi in zdravi in kulturno neuničeni dan vstajenja Jugoslavije in novega slovenskega življenja.

Tony Drenik:
Naša divizija je na "ibengah"

Tony Drenik

Ne vem ali bom mogel napisati tole skromno pismo za javnost, ali bo prišel prej "alarm", da gremo naprej, ali pa tudi nazaj. Ampak poskusil bom, in, ako boste to čitali, potem kar vedite, da je vse tiho na "naši fronti". Da že dva meseca nismo spali na postelji, z izjemo par dni, katere smo dobili za nekako plačilo ali nagrado za naše "bojevanje", in jaz sem se tiste dni porabil, da sem prišel v Cleveland. Drugače pa pismo pod milim nebom, v deževnem vremenu pod šotorom, drugače pa kar lepo pod kakim drevesom. Tudi ne spimo kot ponavadi, to je samo ponoči. Včasih smo v službi po 24 ur in potem dobimo oddih in spimo cel dan in, ko pride večer, pa gremo spet naprej.

Pa pojdemo nazaj za par mesecev. V začetku meseca maja so nam naročili, da naj bomo pripravljeni na vse. V naši kempinam je bilo dovoljeno, da smo lahko imeli svoje avtomobile s seboj, parkali smo jih lahko kar pred našimi barakami. Vsak ali skoro vsak vojak je imel svoj radio in imeli smo tudi druge vsakovrstne reči, katere je pač nemogoče nositi s seboj, ako gre cela divizija ven, z namenom, da se nikoli več ne vrne na svoje staro mesto. Tako so nam napisali na prav majhen kosček papirja kaj naj imamo in vse drugo naj gre, ako je državno, se lahko vrne v magazin, ako pa je osebno ali civilno, pa naj se pošlje domov ali pa naj se na en ali drugi način vrže iz naših barak. Ko smo se iznebili vsega tega, so nas poklicali v glavni stan, kjer so nam raztolmčili, da sedaj smo pač v vojni in je prav in pametno, da ako hočemo, lahko naredimo oporoko za vsak slučaj, da bodo vsaj tako vedeli našo željo, ako nas ne bo več nazaj. Tako smo vsi brez izjeme napisali svojo oporoko in potem smo dobili tako zvane "dog-tags". Res izgledajo kot "pasje svetince", zato pa se tako imenujejo. Vsak vojak dobi dve. Obesimo si jih na vrat in bodo

šle z nami, kamor pač bomo šli. Na tej svetlini je vsa informacija; pač vsa, kar se vojak tlače: ime, številka, naslov najbližjega v sorodu, kateremu se pošlje eno izmed dveh svetinj, seveda šele potem, ko bo vojak že v večnih loviščih. Ako pa pride demo nazaj jih bomo imeli pa za spomin. Poleg tega je na tej svetinji črka C, ali pa črka P, kakršne vere je pač vojak. Imamo vsakovrstne vere in tako tudi vsakovrstne črke na svetinjah. Pa to ni vse, kar je na tej mali svetinji; je še poleg vsega tega letnica, kdaj smo dobili injekcije proti boleznim, katere se lahko nalezijo v vojnih akcijah, in označba, kakšno kri ima vojak za slučaj, da mu dajo transfuzijo. Par dni zatem smo imeli inspekcijo in pregledali so vse, kar so vedeli, da imamo, da so tako vedeli, ali smo na mestu in ako bomo lahko z našo zalogo živeli zunaj v naravi in brez vsake pomoči od našega taborišča.

V zgodnjih jutranjih urah smo odšli. Najprej je šla infanterija, še pred njimi so šli skavti, katerih naloga je, da se prebijajo skupaj z najboljšimi infanteristi skozi sovražne črte. Takoj za njimi so tanki, in tako in tako naprej. Kje smo mi in kako se razdelimo, pa boste šele zvedeli, ako pridemo srečno domov, in to po celotni zmagi naših zaveznikov.

Kar se nas tiče, smo sedaj rekli zbogom naši prijazni Pine kempin, in ne bomo se vrnili, dokler ne bo konec vojne. Kje smo in kam bomo šli, je pač vojaška tajnost in tako je pač najbolje, ker vsem je znano, da Amerika je v vojni po vsem svetu. Bilo bi čudno in neprijetno, ako bi prejeli danes pismo od prijatelja v Afriki, jutri pismo iz Avstralije in spet drugo pismo iz Evrope. Naši fantje so sedaj povsod, in najbolj praktično in zdravo je, da se piše na poštarja in poštar, oziroma država pa gleda, da vojak prejme pošto od doma, pa naj si bo kjerkoli. Zato pa v slučaju, da ne prejmete pisma od svojega ljubljence in bi mu radi pisali, pa nimate njegovega naslova, naslovite pismo z njegovim starim naslovom, na poštarja Zedinjenih držav, in prejel bo pismo prav za gotovo.

Prve dni naših manevrov se nam je čudno zdelo, a vsemu se je treba privaditi, in tako nam je sedaj, kot da bi bili rojeni vojaki in vzgojeni, da lahko živimo v gozdu. Kadar imam priliko ob zgodnjih jutranjih urah, gledam naravo, do sedaj, hvalabogu, sem imel prav malo takih prilik, ker v civilnem življenju sem vedno spal do pozne ure, in tako me ni brigalo, kaj se godi zunaj. Danes pa je drugače in večkrat lahko, četudi proti moji volji, opazujem, kako vzhaja sonce in kako se dan prebujna. Ni čudno, da so naši veliki pesniki tako radi opevali jutranjo zarjo. Kdo bi ne bil vesel, ko se v zgodnji jutranji uri prično zbujati ptički in prepevajo vsakovrstne melodije. Veselo in brezskrbno letajo sem in tja in nimajo drugega dela kot živeti brezskrbno. Kakšna razlika med ptico in človekom! Mi tukaj pa, namesto da bi bili ravno tako prosti, kot so ptice, pa se potimo in trpimo, zakaj? Delavci v tovarnah se pote, da nareže čim več orožja, da bodo lahko vojaki pobili več sovražnika. Je pač tako na svetu in, kadar bo drugače, bo pa prav gotovo nekaj narobe. Omenil sem, da se je težko privaditi živeti v naravi. Kakšna razlika med modernimi barakami in sedaj med gozdovi. Prej topla voda, da si se lahko skopal vsako jutro, prej lepa čista kuhinja, kjer si se lahko najedel, prej mehka postelja, kjer si se lahko udobno zleknil in zaspal, ne da bi te napadali komarji, in potem zapečatili.

Šle z nami, kamor pač bomo šli. Na tej svetlini je vsa informacija; pač vsa, kar se vojak tlače: ime, številka, naslov najbližjega v sorodu, kateremu se pošlje eno izmed dveh svetinj, seveda šele potem, ko bo vojak že v večnih loviščih. Ako pa pride demo nazaj jih bomo imeli pa za spomin. Poleg tega je na tej svetinji črka C, ali pa črka P, kakršne vere je pač vojak. Imamo vsakovrstne vere in tako tudi vsakovrstne črke na svetinjah. Pa to ni vse, kar je na tej mali svetinji; je še poleg vsega tega letnica, kdaj smo dobili injekcije proti boleznim, katere se lahko nalezijo v vojnih akcijah, in označba, kakšno kri ima vojak za slučaj, da mu dajo transfuzijo. Par dni zatem smo imeli inspekcijo in pregledali so vse, kar so vedeli, da imamo, da so tako vedeli, ali smo na mestu in ako bomo lahko z našo zalogo živeli zunaj v naravi in brez vsake pomoči od našega taborišča.

Tudi prijetno je v gozdu dar smo blizu mesta, se čudimo drugi spusti skozi stražo naša nese nazaj piva in druge in pijače. Zvečer, kadar 30 m čas, se nas zbere skupaj in število in nekateri se pričnejo baviti s kartami, drugi pa peti, tretji so šaljivi in znanu vedujejo zgodbe iz svojih življenj in tako dalje. Kolikar mogoče, dobimo novice iz tiskov, katere dobimo od dosti jih je, ki se zastopajo politiko, in seveda je to politika vrsti naša vojna in drugod malenkosti, katere mi lahko pravljamo, saj nas itak ni sliši. Včasih se tudi izgubijo gozdu in predno najdemo kam nazaj, je naša komanda bogve kje. A nekaj pa di, in to je, da dnevi kar lemo nas, in ne vemo ali je deljak ali je že sobota. Še bolj prijetno pa je takole večeru, ko pride pošta: dan list "Enakopravnost" Clevelanda, ob četrtek pava Doba," tako vsaj vem, godi med našimi Slovenci širni Ameriki.

Spet končujem do drugodar bo spet prilika, da se vas pozdravljam v vašim. Vas pozdravljam v vašim. Sgt. Anthony J. Drenik, "C" Div. Maint. Bn., A. O. No. 254, c/o Postmaster, Camp, New York.

Iz nacijskih in drugih virov

"Pester Lloyd": "Nedaj"

se začele mednarodne kotice za likvidacijo jugoslovanskih držav in denarnih zavodov, važnejša naloga je vzpostaviti ravnotežje in razdelba zemlja med razne države, blem je zlasti težak glede legirane Agrarne banke, potekarne banke Jugoslovanske, katerih delavnost se je zala na vse ozemlje bivše Slavije. Madžarska vlada sklamu po okupaciji jugoslovanskih predelov v južni Makedoniji, ki vse obseva vse bivše Poštne hranilnice, v. Direkcija podružnične žavne hipotekarne banke, vem Sadu je pod nadzorom direktorja novosadske podce Nacionalnega kreditnega voda, posle Agrarne banke prevzel Kreditni zavod za ljišča, Madžarska je v rebojšem položaju, ker ima je listin Hipotekarne bankterih arhivi so bili uničeni bombardiranjem Beograda, v. kolikor se te listine na na madžarska posestva.

"Jeunesse", Lausanne: Hrvatski je 5 milijonov, članov in 1.800.000 pravoslavcev. Srbov. Zadnje neusmiljenoganjajo. Ker so veliko duhovnikov pobili, zaprli gnali, so pravoslavni Srbi brez duhovnih voditeljev, morejo prisostvovati v pobožnostim. Njihove cerkve, potrušene, v patrijarhovi, pa so izropali dragocenosti in potem zapečatili.

Kratek gospodarski pregled Ljubljanske province po stanju v oktobru 1941

(Direktno iz Slovenije)

1. Ljubljanska provinca je še vedno nekaka gospodarska celota zase ne samo s svojimi zalogami, ampak tudi s svojim gospodarskim področjem, svojimi arinami, ki se sicer lahko s oddaljenimi komisarijati opuščajo, preminjajo itd. Prilagoditev na italijanske razmere sicer počasi, skoraj avtomatično v teku. Italijansko gospodarstvo je za enkrat ne ogroža, ker je izdal komisariat prepoved ustanavljanja italijanskih podružnic, bank, zavarovalnic in trgovin.

2. Finančno se vzdržuje provinca sama s svojim proračunom, državnih bivši banovinski, v katerega se stekajo vsi viri javnih dohodkov, iz katerega kolikor aslova, razen monopolov in železnice, ki gredo v italijanski proračun. Vsota vseh izdatkov na glava za 9 mesecev po državnem in banovinskem proračunu 180 mil. lir, k temu prispeva Italijanska država 25 mil. lir in italijanski državni proračun. Zaloge pa dobi dohodke monopolov, in znajojo okoli 20 mil. lir. Projele železnice je vključen v italijanski državni proračun. Železnica je bila v začetku strahotno pasivna. Prav tako smatralo, da je pasivna pošta. Na ta način, izvzemši železnice se vzdržuje provinca sama. Števil-

na osebo za ročne delavce za težke delavce

	dnevno	200	300	400
Kruh ali krušne moke ali krušne moke	dnevno	170	255	340
meso	dnevno	300	450	600
testenin	mesечно	1000	1000	1300
maščobe (mast slanina)	mesечно	400	400	400
sladkor	mesечно	500	500	500
enotno-milo	mesечно	150	150	150

meso 180 - 250 - 100 gr. tedensko (se določa sproti)

6. Prehrana: Letina je bila dobra, vendar pridelek Ljubljanske province ne bo daleka kril potrebe po krušnem žitu (niti do polovice). Provinca bo navezana na prehrano iz Italije. Dosedaj so dobili manjše količine moke, redko pa testenine in riž (v količinah, kako je racinirano), prav tako tudi sladkor. Najhujše bo maščobe. Domača produkcija bo krila potrebe komaj za nekaj mesecev. Italija pa jih tujima. Poleg tega sploh je letina slaba.

Za živino uvedena rekvizicija (dosedaj 20 odst. od stanja): način od srede oktobra za

ni italijanski uradniki so plačani iz italijanskega proračuna. Iz italijanskega proračuna so obljubljeni tudi velikanska javna dela nad okoli 300 mil. lir, ki bi se imela izvršiti v treh letih. Od tega ni izvršeno ničesar.

3. Zamenjava dinarja v lire. Tako po okupaciji je bil določen kurs 30 lir za 100 Din; pozneje spremenjen v korist dinarja; 38 lir za 100 Din. Že sama zamenjava je povzročila delno podražitev, ker je bil nivo cen v Italiji višji kot bi odgovarjal reakciji zamenjave.

4. Med tem druginja neprestano raste, deloma radi na preduloče inflacije, deloma radi vedno večjega poštanjkanja blaga. Danes velja nekako pravilo, kar je stalo preje dinar, velja sedaj lito. Zelo so prizadeti uradniki, nameščenci in tudi delavci. Delavcem so povišali ta čas mezde za 20 odstotkov nameščencem za 20-10 odst. uradnikom tudi za malenkost. Cene so sicer za večino predmetov blokirane in maksimirane, blago za vse važnejše življenske potrebščine racinirano. Vse blokirane in maksimirane pa seveda ne zmoro nič. Pod roko so cene 4-5krat višje.

5. Racinirane količine znajo: od 1. XI. v gramih:

prasiče. Za dom se sme klati 1 prasiča če je 5 oseb v redini, 2 do 10 oseb.

Tudi vse drugo blago postaja iz dneva v dan redkejše. Obleka in obutev bo na karte. Trenutno prepovedana vsaka prodaja tega blaga. V splošnem pa v provinci tozadevno še vedno boljši položaj kot v Italiji.

7. Položaj kmeta. Cene pridelkov, ki jih mora oddati za razmerno nizko določene. Pšenica na pr. 155 L za 100 kg. (pod roko 4-5 kratna cena); pustilo se bo 200 kg. za osebo.

12. Delavska zbornica je spre-

kontrola ni bila stroga; prodajali so pod roko in dobili mnogo denarja. Za prasiče so bili dobili dosedaj kljub določenim maksimalnim cenam tudi 4-5 kratne cene.

Od srede oktobra tudi rekvizicija za svinje ob sicer povišanih cenah, vendar mnogo nižjih kot so bile one, po katerih prodajajo dosedaj. Ker so prijavili malo žita, ker delajo malo kljub prepovedi itd., izgleda, da se bo kontrola zelo zelo poostila in so grožnje s konfiskacijo. Izredna je konjunktura za les. Sekanje se močno forsira in bo morebiti celo prisiljeno za izvestne količine.

8. Brezposelnost delavstva ni velika. Sicer obljubljenih velikih javnih del ni. Hujše je z inteligenco. Industrija trpi radi pomanjkanja surovin. Sicer pa je večji del industrije ostalo v ozemlju zasedenem od Nemčije.

Denarni zavodi, zavarovalnice: Vloge dejansko niso blokirane, dvigi vendar le nekoliko omejeni. Poštna hranilnica pa je vse vloge blokirala. Italijanski zavodi niso pripuščeni! Popolnoma neurejeno vprašanje angažmanov izven province. Prav tako vprašanje bivših jugoslovanskih dolgov, radi česar položaj vseh denarnih zavodov zelo neurejen. Radi navedenega je težak položaj Pokojninskega Zavoda, Okrožnega urada in sploh vseh javnih in poljavnih ustanov, ki so ostale z velikim aparatom, z na 1-5 skrcenim delokrogom in neurejenimi obveznostmi in terjatvami. Nemčija konfiskira raznim podjetjem s sedežem v Ljubljani velika premoženja na oni strani.

10. Uradništvo ostalo vse na dosedanjih mestih celo nekaj novih nastavitve, vendar odločajo povsod italijanski komisariji. Železnica in banska uprava zasedena je kompletno z italijanskimi uradniki, poleg njih tudi domači seveda so brez dela. Župani ostali, ponekod zraven tudi italijanski komisari.

11. Begunci: Na teritoriju province registriranih pri Rdečem križu okoli 10.000 beguncev, verjetno še več, ker mnogo ni prijavljenih. Rdeči križ skrbi zanje. Rdeči križ dobi od komisarija večje zneske. V teku je velika akcija tudi za podporo beguncem na Hrvaškem in v Srbiji. Težave s transferom in pošiljanjem blaga.

12. Delavska zbornica je spre-

Rekordiranje pisem

V armadi so iznašli novo metodo za filmanje pisem, katerih se po tej metodi lahko rekordira 1.500 na enem filmu. S tem se bo prihranilo na času in prostoru pri prevozu.

sko zvezo. V njo spadajo vse obstoječe delavske strokovne organizacije. Predsednik je dr. Branko Alujevič. Druge zbornice še normalno poslujejo. Pripravlja se sicer "vistosmerje", vendar gre počasi za enkrat in niso vidni še niti obrisi.

13. Popis prebivalstva se je izvršil 31. julija.

14. Veleseljem od 4.-11. X. Popolnoma italijanskega značaja. Veliko pomp.

15. Preselitev Kočevarjev. O tem se stalno govori. Baje enkrat dobil že nalog z določenim datumom, pa spet preloženo. Sedaj se spet govori, da gotovo oidejo. Kam, ni znano. Kdo pride na njih mesta tudi ne. Komisar baje zagotavlja, da samo Slovenci (begunci) na tukajšnjem teritoriju. Vendar vodijo vse samo Italijani in se informacij ne more dobiti.

V Angliji

Na sliki je poročnik Franklin D. Roosevelt Jr., sin predsednika Roosevelta, v pogovoru s članico ženske pomožne sile v Londonu.

Starka prenaša ročne granate za četnike

MOSKVA, 30. junija (ICN). — Iz Srbije prihaja poročilo o sledeči zanimivi zgodbi iz četniških bojev:

"Nemške straže so varovale dohode k Valjevu. Iz sosedne vasi je b mesto vsak dan prihajala stara, skoraj slepa žena, s košaro. Nekega dne se jim je zazdelo sumljivo, čemu ta stara žena vsak dan hodi v Valjevo. Pogledali so v košaro. Tam je bilo perilo, ki ga je starka prala za mestne ljudi, pod perilom pa jabolka. Nemci so planili po jabolkih in na dnu so se zasvetile — granate. V bližnji vasi je staro in mlado izdelovalo granate in starka jih je nosila v mesto in delila med zanesljive ljudi, ki so bili v zvezi s četniškim oddelkom, v katerih sta se borila dva njena vnuka in ena vnukinja. Vsi trije skupaj štejejo manj let, kot njihova babica."

Društveni KOLEDAR

JULY

19. julija, nedelja. — Pevski zbor "Slovan" priredi piknik na prostorih S. N. P. J. farme.

19. julija, nedelja. — Piknik dr. "Nanos" št. 264 S. N. P. J. na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

AUGUST

2. avgusta, nedelja. — Društvo "Brooklynski Slovenci" št. 48 S. D. Z. priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.

2. avgusta, nedelja. — Balinarska tekma Progressivnih Slovencev v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

What You Buy With WAR BONDS

Ships of the Destroyer type comprise the bulk of our fighting ships in the American Navy. Their average displacement is about 1800 tons, and they are fast, powerful, and hard hitting. They have been particularly effective in convoy duty and gave a good account of themselves in the Coral Sea engagement. They cost approximately \$3,000,000 each.

Every Navy shipyard is turning out Destroyers in record time. They are essential for our two-ocean Navy. Purchase of more and more War Bonds will assure all-out production of these vital units for the Navy. Buy every pay day. If everybody invests at least ten percent of his income in War Bonds we can do the job. U. S. Treasury Department

SEPTEMBER

5. septembra, sobota. — Clevelandka federacija S. N. P. J. Prireditve v obeh dvorah Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

6. septembra, nedelja. — Clevelandka federacija S. N. P. J. Ples in banket v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. septembra, sobota. — Skupna društva fare sv. Vida. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. septembra, sobota. — Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 18, S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

26. septembra, sobota. — Jugoslav Camp No. 293 W. O. W. Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. septembra, nedelja. — Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 A. B. Z. — Proslava 40-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

OCTOBER

3. oktobra, sobota. — Društvo "Slozne sestre" S. N. P. J. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

4. oktobra, nedelja. — Croatian Pioneers C. F. U. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

10. oktobra, sobota. — Plesna veselica društva "Collinwoodske Slovenke" št. 22 S. D. Z. v Slovenskem domu, na Holmes Ave.

10. oktobra, sobota. — S. S. P. Z. ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma, na Waterloo Rd.

10. oktobra, sobota. — Honor Guards of S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. oktobra, nedelja. — Koncert godbe Sv. Vida v Slovenskem narodnem domu, popoldne, — zvečer ples.

11. oktobra, nedelja. — Velika prireditve s programom v korist pomoči za staro domovino, se vrši v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road, pod pokroviteljstvom lokalnega pomožnega odbora S. D. Z.

16. oktobra, petek. — Carniola Hive, No. 493 T. M. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. oktobra, sobota. — Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

18. oktobra, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" — jesenski koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

24. oktobra, sobota. — Carniola Tent No. 1288 T. M. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

25. oktobra, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar" Predstava in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

31. oktobra, sobota. — Plesna veselica Zadruga v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave.

31. oktobra, sobota. — Slovenska ženska zveza št. 41 ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma, na Waterloo Road.

31. oktobra, sobota. — Društvo sv. Katarine Z. S. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja. — Glasbena Matica. — Opera in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

7. novembra, sobota. — Društvo "Clairwoods" št. 40 S. D. Z. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

7. novembra, sobota. — Društvo sv. Janeza Krstnika A. B. Z. — ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

8. novembra, nedelja. — Dramski zbor "Abrašević" — Predstava in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

8. novembra, nedelja. — Društvo "Kras", št. 8 S. D. Z., proslava 30-letnice ustanovitve društva v Slovenskem domu na Holmes Ave.

8. novembra, nedelja. — Običajna letna prireditve društva "V boj" št. 53 SNPJ v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

14. novembra, sobota. — Društvo "Washington" št. 32 Zapadne Slovanke Zveze — ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

14. novembra, sobota. — Društvo "Slovenec" št. 1, S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

15. novembra, nedelja. — Blaue Donau — Koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

15. novembra, nedelja. — Društvo "Cvetiči Noble" št. 450 S. N. P. J. obhaja 20-letnico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

15. novembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor ima prireditve v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

21. novembra, sobota. — Društvo Sv. Anne, št. 4, S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. novembra, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar" — Predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

26. novembra (Zahvalni dan), četrtek. — Socialistična "Zarja" — koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

28. novembra, sobota. — Martha Washington, št. 38 S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. novembra, sobota. — Betsy Ross, A. B. Z. — ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

29. novembra, nedelja. — Klub Oreški — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

29. novembra, nedelja. — Clevelandka federacija S. N. P. J. — Proslava 15-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

DECEMBER

5. decembra, sobota. — Društvo Svobodomiselnih Slovenke, št. 2, S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

6. decembra, nedelja. — Croatian Pioneers C. F. U. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

6. decembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Slovan" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

12. decembra, sobota. — Društvo "Slovenske Sokolice", št. 442 S. N. P. J. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

13. decembra, nedelja. — Cankarjeva Ustanova, Spominška obletnica smrti Ivana Cankarja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

19. decembra, sobota. — Društvo "Comrades" No. 566 S. N. P. J. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

20. decembra, nedelja. — Slovenska šola Slovenskega narodnega doma — Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

20. decembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor "Škrjančki" priredi božičnico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

26. decembra, sobota. — Društvo "Spartans" S. N. P. J. — Plesna prireditve v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. decembra, nedelja. — Američani Jugoslav Veterans — prireditve v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

31. decembra, četrtek. — Silvestrova večer Slovenskega narodnega doma in Kluba društva Slovenskega narodnega doma v obeh dvorah Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

— 1943 —

FEBRUARY

28. februarja, nedelja. — Prireditve Cankarjeve Ustanove v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

YUGOSLAV CHETNIKS

Nazijski Golijat in jugoslovanski David

VIŠARSKA POLENA

Spisal Narte Velikonja

"Franca, mleko je vzkipeło ter pogasilo ogenj!"

"Zakurila bom znova!"

Iz hleva je prišel Matijec.

Če bi bila še večerja, bi še nocoj lahko stopil po tiste deske h Gabru."

Če jih boš rabil za trugo, je še čas," je dejal Blaž smehljaje se, "in tudi za zibelko. Kaj se boš pehal!"

"Meni je ogenj pogasilo," je dejala Franca.

"Bom pa jaz zakuril," je prižgal Matijec trsko. "Kar naloži."

Franca je poslušala vse te besede kakor iz daljave. Kakor da prihajajo iz neke sive megle in da je za tisto sivo meglo neznan svet. Vsaka beseda je imela še svoj poseben pomen ter jo je zbadala v srce. Čutila je, da ji zmanjkuje tal. In kakor v omotni razbolelosti je tipala pod ognjiščem ter nalagala suhljad na gorečo trsko. Pod srcem je čutila praznoto. Zdaj, zdaj se ji je zdelo, da mora pasti pod ognjišče. Nič več se ni zavedala, kaj govore in kaj odgovarja. Po glavi ji je brnelo kakor spomladi v lipah. Kakor v sanjah je skuhala večerjo. Poklicala je Tineta, povabila Blaža. Možakarji so sedli okoli skledje.

Tine je oblastno sedel na mesto, kjer je sedel obletno jutro od takrat zmerom, odkar je prihajal zadnjih štirinajst dni k skupni skledji.

"Ali ti ne boš?" je vprašal Mohor s prikrito nejevoljo.

"Glava me boli," je zaprosila Franca.

"Glava jo boli—" je ponovil Matijec.

"V takem vremenu rada glava boli," je pomenljivo in čudno oblastno dejal Tine.

Ko je pospravila z mize, je še pomislila na vse te besede in ji je šlo na jok.

"V takem vremenu rada glava boli!" je ponavljala ostre, zasmehljive Tinetove besede. Gospodinja je ponavljala hlapčeve besede. In se je razpravljala počasi in razmišljala v strašni bolečini, ki ji je pretresala dušo in telo.

"Bogu dopadljiv par. O, Blaž, ko bi ti vedel! Pa je vzkipeło, Blaž! Prepozno, vse prepozno! O, da bi bile tiste Matijeeve deske za mojo trugo, da bi ne bile za zibel. Blaž, da veš, v takem vremenu rada glava boli!"

In se je obupno vrgla na skrinjo in ni slišala, ko je Tine odprl vrata.

"Ali spiš?" je vprašal.

V strašnem srčnem krču se je dvignila pred njim ter ga zaprosila: "Pojdi, Tine, pojdi! Kaj si storil z menoj?"

13.

Ali si že slišal prvi klic postovke? S stolpa se spusti nad polje in trepet, visi v zraku. Prvi klic. To je pomlad. Ali si poslušal kreg in prepir srake v borovcu? Gnezdo plete ter se zgraža nad otroki. To je pomlad. In čez njive se vleče dim gorečega nagrabka in smrdi po vlažnem listju in travi. To je znamenje pomladi. Staro, gnilo, odpadlo listje zažigajo otroci ter skačejo čez dim. In vonj svežega gnoja na njivi in potne živine, ki vleče plug in brano. To je pomlad. Če bi čez sto let po smrti prišel z zavezanimi očmi nazaj, bi jo spoznal po njenem vonju in njenih vlažnih rahlih meglicah, ki puhte iz grud in kep. Ali si že videl zelenje prve bukve? Brezo in macesen v pomladnem solncu? Ali si že čutil pomlad? Potrebo v srcu biti dober komurkoli, biti prijazen znanu in neznancu. Cesta pod teboj, nebo v svoji vedri sinjini je novo razodetje.

Ali si ga že videl? In bregove z zvončki in trobenticami in potok, obrobljen s spomincami! In čudno plahost žen in deklet, ki hite po brazdah in polagajo krompir vanje.

Kaj je pomlad? Ne vprašuj, jaz nimam zanjo besede, spoznal bi jo, če bi se vrnil čez sto let po smrti, brez vseh čutov, zroč samo na eno oko.

Kako naj ti Matijec pove, kje je pomlad? Malobesedni čudnobahavi Matijec Mohorjev?!

Vozil je mimo Klančarja butare. Klančarka je sedela na pragu z otrokom.

"Kakšen je že!" se je začudil.

"Saj se že smeje!"

"O, tudi glavo že privzdigne!"

Je, ponosno dejala žena. "Le glej, kako se upre. In v noge je močan!"

"Da je?" se je čudil Matijec.

"Kaj bi bilo z njim, da ni bilo tebe, Matijec!"

"Ah, kaj bi. — Ali ima krava kaj mleka?"

"Zdaj povleče še vse teliček. Drugi teden pride mesar. Kar jokali bomo za njim. Kakšen teliček pa je! Jaz pravim, da bi ga redili, on pravi, da nima krme! Kaj bo krava žalostna po njem, kar srce me boli."

"Saj koj pozabi!"

"Pozabi že, ampak hudo ji pa le bo. In prvi je!"

"Ko bi imela pamet!"

"In še kakšno. Tiste dni, ko smo jo mislili prodati, je kar glavo povešala, pravi on. Ima svojo pamet. Človek nič ne sluti naprej, ali prav malo, žival pa vse. V hlevu še nismo ničesar rekli o mesarju, da ne povesi glave."

"Da je taka?"

"Prav taka je!"

"Potem naj kupi on za telico sena. Za moj denar naj ga kupi, da bo imel Janezek telička, ko shodi."

"Za tvoj denar še ne more ne, ko še ni nič prislužil."

"Saj res. Bomo videli! Pri nas bo letos preostajalo krme in za teh par mesecev bo telica malo rabila, potem pojde itak na pašo. Franci porečem. Če porečem, za Janezka bo dala."

In uverjen, da bo Janezku rešil teličko, Janezku, ki se že smeje in dviga glavo in je močan v nogah.

In je dejal po kosilu, ko so odmolili:

"Pri Klančarju sem gledal Janezka."

Franca se je stresla ob teh besedah.

"Ali je ona zdrava?" je skrila razburjenost.

"Na pragu je sedela."

"In lenobo pasla!" je dejal Tine.

"Ne, Janezka je imela v naročju."

"Samo razvadila bo otroka!"

Je spet osorno pripomnil Tine, ki je z nejevoljo opazoval Franco, kako je prebledevala.

"Zdaj res nima nobenega dela," je ugovarjal Matijec.

"Po travnikih bi že lahko trebila."

"Če pa je še bolna!" se je srečno domislil Matijec ter se prestrašil svojega poguma. "O telički sva govorila. Da bi jo redila, pa da nima sena. Za Janezka da bi jo," je zvrčal misel.

"Če nima, pa nima!" se je spet smejal Tine.

"Da krava ne sme slišati o mesarju, da poveša glavo! Morajo pa res povešati!"

"Ta pa je bosz, Matijec! S to morajo na božjo pot v oprtniku, da ne dobi žuljev. Kako moreš ti kaj takega reči. Ta še za babe ni."

"Če pa žival res kaj razume?" je pristavila Franca.

"Razume, ali je sita ali lačna ali žejna ali napojena, to že razume. Več pa ne razume!"

"O, smrt voha!" se je nenadno

razkačil Matijec. "Smrt voha. Ali še veš, kako se je Pram vzpenjal in hrzal tisto jutro, ko se je France ubil. Ali še veš? Ali ti ni utrgal vojk? Kaj mu je bilo? Smrt je vohal. In tudi krava to lahko voha. In mesar zmerom smrdi po krvi in smrti."

"Tudi beseda sama!"

"Vsaka beseda ima svoj vonj. Le reci: seno, pa ga imaš poln nos!" se je gnal nenadoma Matijec.

"Tepec tudi!" se je krohotal Tine.

Matijec je v zadregi obmolnil, tako ga je presenetil ta odgovor.

"Kaj misliš?" je prezirljivo premeril hlapca. "Pazi na besede!" Ves se je tresel od razburjenja. Nekak ponos mu je branil, da bi se sploh spuščal v besedo z njim.

"Kaj se bosta?" je mirila Franca, ki se je čudila Matijcu, da se je tako razvnel. "Za prazen nič!"

"To ni prazen nič!" je dejal Matijec.

"To ni prazen nič, to so neumne besede!" je vztrajal Tine.

"Vsak ima svoj prav!" je razsodila Franca.

"Pa res, vsak ima svoj prav! In da pridem nazaj. Klančarka pravi, da bi telička redila, pa nima sena. Pri nas ga bo ostajalo, če ga moreš utrpeti, Franca," se je obrnil preziraje Tineta.

"Za tako teličko prav lahko," je odvrnila naglo, vesela, da se je pogovor obrnil v to smer.

"Za tako teličko prav lahko—" je povlekel porogljivo Tine. "Kakor da taka telička ničesar ne sme! In če boš—če boste," se je popravil, "sami redili telička, bo krme zmanjkalo in jo bomo šli sami prositi!"

"Kakor veš, koliko veš, kakor hko—" je povlekel porogljivo Tine. "Kakor da taka telička ničesar ne sme! In če boš—če boste," se je popravil, "sami redili telička, bo krme zmanjkalo in jo bomo šli sami prositi!"

"Jaz že bolje vem, kako je!"

"Kakor veš, koliko veš, kakor jaz!" se je spet nanavladno razjezil Matijec, ki so ga grele še prejšnje Tinetove besede. "Poznam naš skedenj in vem, koliko krave snedo. In nazadnje, čemu se vtikas ti? Franca je go-

Ranjenci iz Dutch Harborja

Na sliki vidimo kako spravljajo z ladje nekega ranjenca, ki je gravkar prispel s parnikom v Seattle. Poleg njega je pripeljal parnik tudi mnogo drugih ranjencev.

spodinja!" je dejal Matijec, ki se je vedno bolj razvnel. "Z njim imam besedo in ne s hlapcem!"

"Kdo kaj govori o gospodinjici? Ali sem jaz kaj dejal o gospodinjici? In če bi jaz kaj dejal, bi rekel, da ti nisi gospodar, pa gospodarji! Še hlapec nisi!" je besno dejal Tine, ki mu je vsa kri udarila v glavo in ni več tehtal besed. "Kaj si pravzaprav, sam Bog ve, ko še hlapec nisi!"

"Nehajta vendar! Bom videla. Če Tine pravi—" se je opotekla z besedo, "bom pogledala sama."

Matijec je zlezal vase, kakor da ga je polila z mrzlo vodo.

"Pa glej!" je dejal polglasno ter nadaljeval v mislih. "Sama bo pogledala, pa ve, da sta dva oklepa še lanske krme polna..."

O, če bi vsaj Janezka videla, ali vsaj imela takšnega malega Janezka, pa bi imela vse drugačno srce. In da ima Tine takšno moč do nje!"

In je ves dan taval kakor izgubljen, užaljen in ponižan okoli in nobeno delo mu ni šlo izpod rok.

Takšnega vase pogreznjenega je našel pod večer v dvoranici Mohor.

"Ves dan te iščem!" je dejal ter si otrl pot s čela.

"Kaj pa je?"

"Ali nič ne vidiš? In ali se še nisi odločil? Ali ne vidiš, da ti gori streha nad glavo?"

Matijec je naglo pogledal kvisku.

"Se vse hujše kot streha!" je nadaljeval Mohor. "Tine je ozdravel. In vem, da pritiska za njo."

"Za Franco?"

"Za Franco, da!" je nejevoljno dejal Mohor. "Ali ničesar ne vidiš?"

"Vidim že! Kaj mi pomaga, če vidim?" je navidez malomarno skomizgnil z rameni. "Če pa ne mara."

"Saj še vprašal nisi, pa trdiš!"

"Tineta rajši vidi!" In spomnil se je besed radi sena. "In ga tudi uboga in stori po njegovem!"

"Da nisi zamudil!" mu je zagal s palico. "V grob si me spravil živega!"

"Kaj bi zamudil? Tisto njivo je morala pozabiti," se je umeknil Matijec. "Kaj je bilo tistega treba?"

"Nerodno je že bilo, pa saj ženske vse pozabijo!"

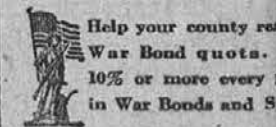
Tako je bil Matijec storil trden sklep, da jo vpraša še ta večer.

Po večerji je izvelel star raztrgan koš in šop viter ter dejal sam pri sebi:

LIBERTY LIMERICK

A dapper young man named Phipps, Said—"I'm going to all my tips And buy Savings Stamps So boys at the camp Have hombers, mac guns, and ships!"

Help your country Buy War Bonds and Stamps 10% or more every month in War Bonds and Stamps

"In če sedim do jutra, ram dobiti samo!"

Toda tudi Tine je imel vek. Na komatu je odletel vleka in jo je pribilja.

Tako sta sprta od prepira molče sedela v svojem delu ter vsak h dovala po Franci, ki je krmo praščem.

Tinetu se je zdelo čudno, Matijec naenkrat plete ves jezen se je škodoča mislil.

"Prepozno, fant! Ta v mudil!"

Tisti večer je Franca pred njima. Tine se je slavno nasmehnil, ko je pov pospravil tudi Matijec vitre.

(Dalje prihodnjih)

WIDGOY'S PHOTO SERVICE

485 East 152nd St. Se priporočamo za izdelavo prvst slik po zmerni ceni ob nedeljah.

TO ROUSE FL OF LIVER

Get a bottle of Kruschen Salt Half an hour before breakfast, take as will lie on a glass of coffee or cold or in your morning cup of coffee and keep this up for 30 days. Taken this way helps relieve such as sick headaches, bowel sluggishness, no-eat bilious indigestion when sufficient flow of bile from the gall bladder. You can get Kruschen, a famous formula made in the U. S. A., at any store. You must be satisfied or your money back.

FREE THEM . . . BUY WAR BOND

Ogromna ameriška transportna letala

Na sliki vidimo skupino ogromnih ameriških letal, ki jih pripravljajo za odlet. S temi letali prevažajo padalce in ostale vojake.

Slike vzete pod vodo

Na sliki vidimo troje prizorov reševanja oseb, ki se potapljajo. Slike so bile posnete s posebno kamero.